

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 219/09-125

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. marca 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť J. T., Z., zastúpeného JUDr. I. G., Z., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 105/2006 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti J. T. **n e v y h o v u j e .**
2. Advokátke JUDr. I. G., Z., **p r i z n á v a** trovy právneho zastúpenia v sume 373,14 € (slovom tristosedemdesiattri eur a štrnásť centov).
3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky **u k l a d á** uhradiť ustanovenej advokátke JUDr. I. G., Z., na účet č. ... vedený v T., a. s., trovy právneho zastúpenia v sume

373,14 € (slovom tristosedemdesiattri eur a štrnásť centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 219/09-78 z 2. júna 2009 vyhovel žiadosti J. T., Z. (ďalej len „sťažovateľ“), a za právnu zástupkyňu v konaní pred ústavným súdom mu ustanovil advokátku JUDr. I. G., Z.

Následne ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 219/09-106 z 26. novembra 2009 prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 105/2006.

Z podanej sťažnosti v rozsahu, v akom bola prijatá na ďalšie konanie, a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen sp. zn. ORP-923/1-OSV-ZV-2006 z 25. mája 2006 podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vznesené obvinenie pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorého sa mal dopustiť formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Následne bol sťažovateľ na návrh Okresnej prokuratúry Zvolen (ďalej len „okresná prokuratúra“) uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 247/2006 z 24. mája 2006 v tejto trestnej veci vzatý do väzby so začiatkom jej plynutia od 24. mája 2006. Z nej bol sťažovateľ prepustený uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 105/2006 z 23. februára 2007. Konečným rozhodnutím v uvedenej veci bol rozsudok okresného súdu č. k. 3 T 105/2006-293 z 11. júna 2007, ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania prečinu, pre ktorý bol stíhaný. Vo vzťahu k osobe sťažovateľa však okresný súd v rozsudku upustil od uloženia súhrnného trestu, pretože trest odňatia slobody v trvaní 2,5 roka nepodmienečne uložený

rozsudkom okresného súdu z 20. októbra 2006 v inej trestnej veci sťažovateľa vedenej pod sp. zn. 2 T 31/2006 považoval vzhľadom na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a za trest dostatočný.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ bol vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 105/2006 vo väzbe 275 dní, po skončení trestného konania opakovane žiadal okresný súd o započítanie trvania väzby do trestu uloženého v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 31/2006, a to na základe ustanovenia § 45 ods. 1 Trestného zákona. Okresný súd však o žiadosti sťažovateľa nerozhodol a dobu strávenú vo väzbe sťažovateľom mu do trestu uloženého v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 31/2006 nezapočítal.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd týmto postupom porušil jeho základné právo na osobnú slobodu.

Svoje presvedčenie sťažovateľ odôvodnil takto:

„Podľa § 45 ods. 1 Trestného zákona, ak sa viedlo proti páchatel'ovi trestné stíhanie vo väzbe a dôjde v tomto konaní k jeho odsúdeniu, započíta sa mu doba strávená vo väzbe do uloženého trestu, prípadne do úhrnného trestu alebo súhrnného trestu, ak je vzhľadom na druh uloženého trestu započítanie možné. Rovnako sa postupuje, ak súd upustí od uloženia súhrnného trestu alebo ďalšieho trestu.

Podľa predložených dôkazov som vykonával väzbu a trest odňatia slobody v konaní 2 T 31/06 a väzbu konaní 3 T 105/06. V konaní 3 T 105/06 bolo upustené od uloženia trestu a trest uložený Rozsudkom č. k. 2 T 31/06 mal byť pre moju nápravu dostatočný. ...

Napriek tomu, že som niekoľko krát žiadal Okresný súd vo Zvolene, a aj Krajský súd v Banskej Bystrici, aby výkon väzby, ktorý som vykonával na základe Uznesenia Okresného súdu vo Zvolene č. k. 0 Tp 247/06 od 24. 5. 2006 do 23. 2. 2007 (v konaní súdnom vedenom pod sp. Zn. 3 T 105/06) započítali do výkonu trestu uloženého mi rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene č. k. 2 T 31/06, do dnešného dňa tak neurobili a nevydali o tom žiadne uznesenie. ...

Na základe rozhodnutia Okresného súdu vo Zvolene bola moja osobná sloboda obmedzená nad rámec zákona a právoplatného rozhodnutia súdu o uložení trestu odňatia

slobody. Napriek mojej snahe byť prepustený z výkonu trestu, bol som od 24. 7. 2008 proti mojej vôli a v rozpore sústavou a právoplatným rozhodnutím súdu vo výkone trestu. ...

Porušenie mojich základných práv a slobôd spočíva v nasledovnom konaní...

Okresného súdu vo Zvolene, ktorý:

- mi napriek mojej žiadosti nezapočítal výkon väzby vykonaný na základe Uznesenia Okresného súdu vo Zvolene č. k. 0 Tp 247/06 od 24. 5. 2006 do 23. 2. 2007 (v konaní súdnom vedenom pod sp. zn. 3 T 105/06), t. j. celkovo 275 dní a o túto dobu predĺžil môj výkon trestu odňatia slobody nad rámec trestu uloženého v konaní vedenom na Okresnom súde vo Zvolene č. k. 2 T 31/06.

- neoprávnene obmedzil moju osobnú slobodu na dobu 290 dní od 24. 8. 2008 do 11. 5. 2009 (deň, kedy som bol prepustený z výkonu trestu a kedy som podľa Okresného súdu vo Zvolene mal vykonať trest odňatia slobody v trvaní 2,5 roka uložený Rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene č. k. 2 T 31/06).“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Konaním Okresného súdu vo Zvolene č. k. 3 T 105/06 vo veci vedenej proti obvinenému sťažovateľovi došlo k porušeniu jeho základného ústavného práva garantovaného článkom 17 ods. 1, ods. 2... Ústavy SR.“

Zároveň sťažovateľ žiadal priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 229 680 € a trovy jeho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti požiadal listom č. k. Rvp 14879/08-67 z 11. februára 2009 okresný súd o oznámenie relevantných informácií vzťahujúcich sa na vec sťažovateľa v súvislosti s (ne)započítaním lehoty trvania väzby v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 3 T 105/2006. Požadované informácie boli oznámené podpredsedom okresného súdu listom z 27. mája 2009.

Okresný súd v uvedenom liste oznámil, že *„Skutočnosti, ktoré sú uvedené vo výzve na oznámenie Ústavného súdu SR zo dňa 11. 02. 2009 a majú vyplývať zo sťažnosti*

odsúdeného J. T., sú pravdivé. Odsúdený sa žiadosťou zo dňa 03. 09. 2007 podanej prostredníctvom obhajkyne JUDr. I. G. domáhal započítania väzby v zmysle § 414 Tr. poriadku. Následne sa aj samotný odsúdený domáhal započítania väzby žiadosťou zo dňa 22. 02. 2008. ...

Prípisom súdnej tajomníčky zo dňa 04. 09. 2008 bolo odsúdenému oznámené, že väzba vo veci 0 Tp 247/2006 od 24. 05. 2006 do 23. 02. 2007 (následne konanie 3 T 105/2006) a od 24. 05. 2007 do 31. 08. 2007 (0 Tp 208/2007) mu nebude započítaná do trestu 2 T 31/06, pretože v tej veci nebol vzatý do väzby a vo veci 3 T 105/2006 bolo upustené od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na druh trestu započítanie nie je možné. Tento prípis odsúdený obdržal dňa 10. 09. 2008.“

2. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie sa na základe žiadosti ústavného súdu k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho podpredseda listom z 11. februára 2010 a ustanovená právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu listom z 1. marca 2010.

2.1 Z vyjadrenia podpredsedu okresného súdu z 11. februára 2010 vyplýva:

„Odsúdený J. T. bol rozsudkom OS Zvolen 3 T 105/2006 zo dňa 11. 06. 2007 uznaný vinným z prečinu krádeže a podľa § 44 Tr. zákona bolo u neho upustené od uloženia súhrnného trestu. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27. 06. 2007. V rámci prípravného konania bol odsúdený J. T. vo väzbe od 24. 05. 2006 do 22. 08. 2006 a v konaní pred súdom od 22. 08. 2006 do 23. 02. 2007, kedy bol prepustený na slobodu.

Dňa 15. 10. 2007 vydala súdna tajomníčka OS Zvolen uznesenie 3 T 105/2006-307, ktorým mimo iného bola započítaná väzba u odsúdeného v zmysle § 45 ods. 1, 4 Tr. zákona a § 414 ods. 1 Tr. poriadku od 24. 05. 2006 do 23. 02. 2007 a stanovené trovy spojené s výkonom väzby za spomínané obdobie strávené vo výkone väzby... Toto uznesenie bolo odsúdenému doručené do Nemocnice pre obvinených a odsúdených T. dňa 08. 12. 2007, Ústavu na výkon trestu odňatia slobody B. dňa 27. 11. 2007 a samotnej Nemocnici pre obvinených a odsúdených T. dňa 07. 12. 2007. ...

Okresný súd vo Zvolene netrvá na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom.“

2.2 Ustanovená právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedla:

„Okresný súd vo Zvolene vo svojom vyjadrení uvádza skutočnosti týkajúce sa väzby v období od 24. 5. 2006 do 22. 8. 2006 ako väzby v prípravnom konaní a väzby v konaní pred súdom od 22. 8. 2007 do 23. 2. 2007.

Vo svojom vyjadrení sa však žiadnym spôsobom Okresný súd vo Zvolene nevyporiadal s trvaním väzby od 24. 8. 2008 do 11. 5. 2009, kedy malo trvať moje neoprávnené obmedzenie slobody na základe rozhodnutí Okresného súdu vo Zvolene.

Okresný súd vo Zvolene žiadnym spôsobom nevyvrátil skutočnosti tvrdené mnou v mojej ústavnej sťažnosti.

Na základe uvedených skutočností zotrvávam na mojej sťažnosti.

Zároveň týmto oznamujem, že súhlasím s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania vo veci.“

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže tak sťažovateľ, ako aj okresný súd vyslovili súhlas s tým, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení účastníkov konania nachádzajúcich sa v jeho spise.

II.

Vzhľadom na vyjadrenie okresného súdu z 11. februára 2010, v ktorom jeho podpredseda uviedol, že uznesením č. k. 3 T 105/2006-307 z 15. októbra 2007 bolo rozhodnuté o započítaní väzby sťažovateľa v tomto konaní, si ústavný súd 2. marca 2010 vyžiadal predmetné uznesenie, z ktorého vyplýva, že okresný súd o väzbe sťažovateľa takto rozhodol:

„Odsúdenému...

I. zaratúva sa podľa § 45 ods. 1 Tr. zák., § 45 ods. 4 Tr. zák. a § 414 ods. 1 Tr. por. do trestu odňatia slobody, uloženého trestným rozkazom tohto súdu, sp. zn. 3 T 105/2006... väzba od 24. 05. 2006 do 23. 02. 2007.

II. ukladá sa podľa § 555 ods. 1 písm. a) Tr. por. povinnosť nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby od 24. 05. 2006 do 23. 2. 2007. ...

III. ukladá sa podľa § 555 ods. 1 písm. d) Tr. por. povinnosť nahradiť štátom preddavkové trovy trestného konania určené paušálnou sumou 2.800,- Sk do 15 dní.“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. ...

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu predovšetkým tým, že mu väzba, ktorú ako obvinený v trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 3 T 105/2006 vykonal, nebola započítaná do trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený v trestnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 2 T 31/2006. K započítaniu doby trvania tejto väzby malo podľa tvrdenia sťažovateľa dôjsť z dôvodu, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 3 T 105/2006 bolo konečným rozsudkom z 11. júna 2007 upustené vo vzťahu k jeho osobe od uloženia súhrnného trestu, pretože okresný súd považoval trest odňatia slobody uložený rozsudkom z 20. októbra 2006 za dostatočný.

Sťažovateľ v sťažnosti taktiež uviedol: *„Napriek tomu, že som niekoľkokrát žiadal Okresný súd... a aj Krajský súd..., aby výkon väzby, ktorý som vykonával na základe Uznesenie Okresného súdu... č. k. 0 Tp 247/06 od 24. 5. 2006 do 23. 2. 2007 (v konaní súdom vedenom pod sp. zn. 3 T 105/06) započítali do výkonu trestu uloženého mi rozsudkom Okresného súdu... č. k. 2 T 31/06, do dnešného dňa tak neurobili a nevydali o tom žiadne uznesenie.“*

Vzhľadom na rozhodnú skutočnosť, ktorá bola ústavnému súdu oznámená okresným súdom až po prijatí sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie, ústavný súd skúmal včasnosť podania sťažnosti sťažovateľa podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Predmetnou rozhodnou skutočnosťou je, že sťažovateľovi bolo 8. decembra 2007 doručené uznesenie okresného súdu č. k. 3 T 105/2006-307 z 15. októbra 2007, ktorým bolo vo výroku v bode I rozhodnuté o započítaní jeho väzby vykonanej v období od 24. mája 2006 do 23. februára 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 105/2006.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ sa o rozhodnutí v súvislosti so započítaním, resp. nezapočítaním väzby dozvedel 8. decembra 2007. Spochybníť doručenie mu tohto rozhodnutia sťažovateľ nemôže ani z dôvodu, že ho spomína vo svojom podaní z 22. februára 2008 adresovanom predsedovi senátu okresného súdu, ktorého opis bol súčasťou príloh sťažnosti podanej ústavnému súdu. Sťažovateľ však predmetné uznesenie v tomto podaní uvádzal iba v súvislosti s povinnosťou nahradiť trovy spojené s výkonom väzby a trestným konaním, nezmienil sa však o tom, že týmto uznesením bolo zároveň rozhodované o (ne)započítaní väzby.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu pre namietané porušenie základných práv alebo slobôd začala plynúť od dátumu, keď sa sťažovateľ dozvedel o rozhodnutí, ktorým bolo o (ne)započítaní väzby rozhodované, t. j. od 8. decembra 2007.

Samozrejme podaniu sťažnosti ústavnému súdu musí predchádzať aj vyčerpanie všetkých opravných a iných právnych prostriedkov poskytnutých právnymi predpismi na ochranu základných práv a slobôd. V danom prípade je to podanie sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu č. k. 3 T 105/2006-307 z 15. októbra 2007, ku ktorému však podľa zistenia ústavného súdu zo strany sťažovateľa nedošlo.

Pretože sťažovateľ sa o prípadnom porušení svojho základného práva, resp. slobody dozvedel 8. decembra 2007 a jeho sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 23. júla 2008 (daná na poštovú prepravu 22. júla 2008), nepochybne uplynula zákonná lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti pre tento druh konania pred ústavným súdom. V takom prípade ústavný súd sťažnosti sťažovateľa nemohol vyhovieť, preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

Nad rámec ústavný súd poznamenáva, že z tohto istého dôvodu (oneskorenosti podania sťažnosti) nemôže posúdiť ústavnú konformitu či už obsahovej alebo formálnej stránky uznesenia okresného súdu z 15. októbra 2007.

3. Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosti nevyhovel, o požiadavke sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia už nerozhodoval.

4. Uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 219/09-78 z 2. júna 2009 ustanovená právna zástupkyňa sťažovateľa v podaní, ktorým odstránila nedostatky pôvodných podaní sťažovateľa, požadovala náhradu trov právneho zastúpenia v tomto konaní, ktorých výšku nekonkretizovala.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

S prihliadnutím na ustanovenie § 140 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak bol účastníkovi ustanovený za zástupcu advokát, platí jeho hotové výdavky a odmenu za zastupovanie štát, ústavný súd považoval za dôvodné priznať ustanovenej advokátke odmenu za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2009 (prevzatie a príprava zastúpenia a odstránenie nedostatkov podania z 15. augusta 2009) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu).

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2009 je 115,90 € a hodnota režijného paušálu je 6,95 € a za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 je 120,23 € a hodnota režijného paušálu je 7,21 €.

S poukazom na uvedené ústavný súd priznal advokátke odmenu za právne služby v celkovej sume 373,14 € vrátane režijného paušálu tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2010